

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- เกษม สุวรรณกุล. "คำบรรยายเรื่อง มหาวิทยาลัยในอนาคตแกนนวัตกรรมวิชาชีพสาขา
อุดมศึกษา" จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 15 กันยายน 2525.
- จักรกฤษณ์ นรนิติบุตร. บุคคลชั้นนำ โครงสร้างแห่งอำนาจและการเมืองในชุมชนไทย
กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัย สถาบันวิจัยพัฒนา บริหารศาสตร์, 2523.
- ณัฐนิภา คูปรักข์ และประภอบ คูปรักข์. "แนวคิดใหม่ของการบริหารการศึกษา :
การบริหารงานตามสถานการณ์" วารสารครูศาสตร์ 11 (กรกฎาคม 2525)
54-66.
- ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
2523.
- ประภอบ คูปรักข์. "อำนาจและการบริหารสถาบันอุดมศึกษา" เอกสารประกอบการสอน
วิชาปัญหาวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา, 2525.
- _____ . "องค์ประกอบของสถาบันอุดมศึกษาในฐานะระบบเปิด" เอกสารประกอบการสอน
วิชาปัญหาวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา, 2525.
- _____ . "การใช้ระบบคณะกรรมการในการบริหารสถาบันอุดมศึกษา" เอกสารประกอบ
การสอนวิชาสังคมวิทยาการอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา, 2524.
- ประคอง กรรณสูต. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
2522.
- ปรีชญา เวสารัชช และอรุณ ภัทธรณ. "อำนาจและอิทธิพลในองค์กร" วารสารพัฒนา
บริหารศาสตร์ 19 (ตุลาคม 2522) 517-534.
- ไพฑูริย์ สีนลาวัณ. "การบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา" วารสารครูศาสตร์
11 (กรกฎาคม 2525) 131-138.
- ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รายงานผลการสัมมนาเรื่องนักบริหาร
การศึกษาไทย, 2523.
- ภิรมย์ พุทธิรัตน์ (แปลจาก Auren Uris) เทคนิคของการเป็นผู้นำ และสร้างสมรรถภาพ
ในการบริหาร. กรุงเทพฯ : พิษยาการ, 2520.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปฐมนิเทศน์ศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2526.

_____ . กฎหมายระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2524.

วิจิตร ศรีธำณ. "คำบรรยายวิชาการบริหารอุตสาหกรรม" ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคปลาย ปีการศึกษา 2524.

วุฒิชัย จำนงค์. การเรียนรู้กับการฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์, 2513.

สมภพ ไทกระจุกิชย์ "คำอธิบายเรื่อง บทบาทของสภามหาวิทยาลัยกับการบริหารมหาวิทยาลัย"
ในรายงานการสัมมนานายกสภามหาวิทยาลัย. กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย,
2525 : 28-73.

สุจิต เพียรชอบ. "ธรรมชาติช่วยปกป้องประคองครู" วารสารครุศาสตร์ 9 (มีนาคม-
เมษายน 2522) 57-64.

สุชาภา กรเพชรปานี. "มูลฐานอำนาจการนิเทศของนักวิชาการ" วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โสรัส แสนศิริพันธุ์. "เรื่องของอำนาจ" วารสารสาขาวรรณศิลป์ 3 (กรกฎาคม-กันยายน
2520) : 175-178.

เสริมศักดิ์ วิชาสารภณ. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2521.

อรทัย ชื่นภุชชัย. "อำนาจหน้าที่กับความเป็นผู้นำ" จิตวิทยาสังคมขั้นสูง. กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์, 2519.

อาภา ภมรบุตร. จิตวิทยาในการปกครอง. กรุงเทพมหานคร : มติศึกษา, 2520.

อุทร ชื่นกลิ่นชูปล. การบริหารงานบุคคล. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

อนันต์ เกตุวงศ์. หลักและเทคนิคของการวางแผน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์, 2523.

อรุณ วัชรธรรม. หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
2522.

_____ . "อำนาจแบ่งอำนาจการบริหาร" รัฐศาสตร์นิเทศ 8 (มกราคม-มีนาคม 2516)
94-105.

อรุณ ภัทธรรม. สารพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร :

ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

โอสถ โกศล. "คำอธิบายเรื่องบทบาทของสภามหาวิทยาลัยกับการบริหารมหาวิทยาลัย"

ในรายงานการสัมมนาของสภามหาวิทยาลัย. กองแผนงาน มหาวิทยาลัย,

2525 : 28-73.

ภาษาอังกฤษ

Adams, David R. "Organizational Control Structures and Bases of Power in University Departments and their Faculty Job Satisfaction and Professional Output Correlation." Dissertation Abstracts International. 36 (December 1957) : 3428-A.

Clary, C. and Luke, A. "Organizational and Individual Power." Training and Development Journal, 29 (4) 1975.

Farmer, Richard N. "The Geography of University Power" Paper Presented to the Faculty Senate, Indiana University, 1978.

French, J.R.P., Jr., and Raven, B. "The Bases of Social Power." In D. Cartwright and A. Zander (Eds), Group Dynamics. New York : Harper & Row, 1960.

Gross, E. and Grambsch, P. University Goal and Academic Power. Washington D.C. : American Council on Education, 1968.

Kerr, Clark. The Uses of the University Mass Harward. University Press, 1964.

Lawless, David J. Effective Management : Social Psychology Approach. New Jersey : Prentice-Hall Inc., Englewood Cliffs, 1962.

Luthans, F. Organizational Behavior. New York : McGraw-Hill, 1981.

MaCall, George J. and Simmons, J.L. "The Exchange and Power in Interaction" Identities and Interactions. New York : The Free Press, A Division of Macmillan Publishing Co. Inc. 1966.

Robbins, Stephen P. Organization Behavior. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1979.

Schein, E. Organizational Psychology. New York: Prentice-Hall, 1965.

Seidenberg, and Snadowsky. "Power and Bargaining." Social Psychology : An Introduction. New York : The Free Press, A Division of Macmillan Publishing Co., Inc., 1967.

Shaw, Marvin E. Group Dynamics : The Psychology of Small Group Behavior. McGraw-Hill Book Company, 1975.

StogDill, Ralph M. Handbook of Leadership. New York : The Free Press, A Division of Macmillan Publishing Co., Inc., 1974.

Weber, Max The Theory of Social and Economic Organization. New York : Free Press and Falcon's Wing Press, 1947.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภ า ก ช น ๖ ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภูมิศาสตร์อำนาจในการบริหารงานมหาวิทยาลัย: เจาะกรณีมหาวิทยาลัย
รามคำแหง

(Geography of Power in University Administration:
Ramkhamhaeng University Case Study)

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบ

ชุดที่ 1

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับท่าน และเติมข้อความ
ลงในช่องว่างของข้อความนั้นให้สมบูรณ์

สถานภาพผู้ตอบ คือ

- 1. อธิการบดี
- 2. รองอธิการบดี ฝ่าย.....
- 3. คณบดี คณะ
- 4. ผู้อำนวยการสำนัก สำนัก
- 5. รองคณบดี คณะ
- 6. หัวหน้าภาค ภาคคณะ.....
- 7. ผู้อำนวยการกอง กองสำนัก.....
- 8. หัวหน้ากอง กอง.....สำนัก
- 9. หัวหน้าฝ่าย ฝ่ายสำนัก
- 10. เลขานุการคณะ คณะ
- 11. เลขานุการสำนัก สำนัก
- 12. อื่น ๆ เหมื่อหลายตำแหน่ง โปรดระบุ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง รายการต่อไปนี้ เป็นระบบย่อย (Subsystems) หลายระบบ ซึ่งประกบกันขึ้น
เป็นมหาวิทยาลัยรามคำแหง โปรดพิจารณาว่าแต่ละรายการมีความสำคัญต่อการ

ค่าเนื้องานของมหาวิทยาลัยของท่านมากน้อยเพียงใดในปัจจุบัน แล้วให้นำน้ำหนัก
 ความสำคัญเป็นคะแนนโดยเปรียบเทียบซึ่งกันและกัน นำน้ำหนักความสำคัญแบ่งเป็น
 10 หน่วยน้ำหนัก (1 - 10) ใส่ตัวเลขที่ท่านต้องการลงในช่อง ทาง
 ขวามือ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- 10 = เมื่อท่านเห็นว่า สำคัญมากที่สุด และลดอันดับลงไปเป็น 9 8 7 6
 5 4 3 2 และ 1
 1 = เมื่อท่านเห็นว่า สำคัญน้อยที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง	สำคัญมากที่สุด สำคัญน้อยที่สุด 10 ← → 1
<p style="text-align: center;"><u>องค์ประกอบภายในมหาวิทยาลัย</u></p> <p><u>ระบบการดำเนินงาน</u> (Functional Subsystem) : ภายใน มหาวิทยาลัย มีหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย หน่วยงานต่อไปนี้มีมีความสำคัญเพียงใด</p> <p>1. คณะวิชา</p> <p>2. สำนักงานอธิการบดี</p> <p><u>ระบบสังคม</u> (Social Subsystem) : ภายในมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคลซึ่งรวมตัวกันเป็นสังคมหนึ่ง แต่ละคนในสังคม จะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจเกิดในรูปของภายในมหาวิทยาลัย สัมพันธ์กับคนภายในมหาวิทยาลัยเดียวกัน หรือคนภายในมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับคนที่อยู่ภายนอกมหาวิทยาลัย เช่น การรู้จักกัน กินเหล้า เล่นไพ่ เล่นกีฬาด้วยกัน และความสัมพันธ์อื่น ๆ ในลักษณะเดียวกันนี้ กิจกรรมสังคมทั้งกล่าว มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย เพียงใด (คอยรายการที่ 3)</p> <p>3. ความสัมพันธ์เชิงสังคม</p> <p><u>ระบบการเมืองและอำนาจหน้าที่</u> (Political and Authority Subsystem) : ภายในมหาวิทยาลัยจะมีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่</p>	<p style="text-align: center;">☐</p> <p style="text-align: center;">☐</p> <p style="text-align: center;">☐</p>

10 = เมื่อท่านเห็นว่าสำคัญมากที่สุด ลดอันดับลงมาเป็น 9 8 7 6 5 4
 3 2 และ 1
 1 = เมื่อท่านเห็นว่าสำคัญน้อยที่สุด

ความคิดเห็น เกี่ยวกับองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยรามคำแหง	สำคัญมากที่สุด สำคัญน้อยที่สุด 10 → 1
<p>ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการให้เป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัย และมีวงกลุ่มไคก่อกตั้งขึ้นมาในรูปแบบของการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ตามองตามโครงสร้างอำนาจ แต่ละกลุ่มมีความสำคัญเพียงใด</p> <p>4. องค์การนักศึกษา</p> <p>5. สภาอาจารย์</p> <p>6. อธิการบดี รองอธิการบดี และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสำนักงานอธิการบดี</p> <p>7. คณบดี</p> <p>8. หัวหน้าภาควิชา.....</p> <p>9. คณะกรรมการประจำคณะ</p> <p>10. กลุ่มนักศึกษาต่าง ๆ</p> <p>11. สภามหาวิทยาลัย</p>	<p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p>
<p><u>ระบบข้อมูล</u> (Information Subsystem): ในมหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ เรื่องของข้อมูลโดยเฉพาะอยู่หลายหน่วยงาน แต่ละหน่วยงาน ท่านเห็นว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเพียงใด</p> <p>12. สำนักบริการทางวิชาการและทศสอประเมินผล(ส.ว.ป.)</p> <p>13. แผนกประชาสัมพันธ์</p> <p>14. ฝ่ายทำวาร</p> <p>15. หน่วยวิทยุและโทรทัศน์การศึกษา</p> <p>16. สำนักหอสมุดกลาง</p>	<p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p> <p>☐</p>

10 = เมื่อท่านเห็นว่าสำคัญมากที่สุด และลดหลั่นลงมาเป็น 9 8 7 6 5
 4 3 2 และ 1
 1 = เมื่อท่านเห็นว่าสำคัญน้อยที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยรามคำแหง	สำคัญมากที่สุด 10 → 1 สำคัญน้อยที่สุด
<u>องค์ประกอบภายนอกมหาวิทยาลัย</u>	
<p><u>ระบบตัวป้อน (Input)</u>: มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีปัจจัยต่าง ๆ หลายรูปแบบ แต่ละปัจจัยต่อไปนี้มีความสำคัญในเชิงของความสำเร็จเพียงใด</p>	
17. เงินงบประมาณ หมายถึง เงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินจากส่วนอื่น	☐
18. กำลังคนระดับวิชาชีพชั้นสูง เช่น อาจารย์ นักวิชาการ นักบริหารระดับสูง และระดับกลาง	☐
19. กำลังคนระดับอื่น ๆ ได้แก่ระดับแรงงานและฝีมือ เช่น ช่างเครื่อง คนขับรถ ช่างไฟฟ้า ช่างเย็บเย็บ	☐
20. อาคารสถานที่ และสิ่งก่อสร้าง	☐
21. เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุอุปกรณ์	☐
22. ที่ดิน	☐
23. นักศึกษา	☐
<u>ข้อจำกัดโดยสภาพแวดล้อม (Environmental Constraints)</u>	
<p>: หมายถึง อิทธิพลที่ได้รับจากภายนอก เนื่องจากการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมักจะมีกลุ่มอื่น ๆ ที่อยู่ภายนอกมหาวิทยาลัยเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และมักจะมีผลกระทบต่อนโยบาย และการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย แต่ละกลุ่มต่อไปนี้มีบทบาทสำคัญเพียงใด</p>	
24. สมาคมนักศึกษาเก่า	☐
25. หน่วยงานมหาวิทยาลัย	☐

10 = เมื่อท่านเห็นว่าสำคัญมากที่สุด และลดหลั่นลงมาเป็น 9 8 7 6
 5 4 3 2 และ 1
 1 = เมื่อท่านเห็นว่าสำคัญน้อยที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยรามคำแหง	สำคัญมากที่สุด สำคัญน้อยที่สุด 10 —————> 1
26. คณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)	☐
27. คณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (ก.ม.)	☐
28. สภาการศึกษาแห่งชาติ	☐
29. สำนักงบประมาณ	☐
30. คณะรัฐมนตรี และรัฐสภา	☐
31. กลุ่มพ่อค้า แม่ค้าที่ขายอาหาร อุปกรณ์เรียน และ เอกสารคำปร บายมหาวิทยาลัย	☐
32. แหล่งงาน หมายถึง ตลาดแรงงานโดยทั่วไปที่ตองการ บัณฑิตเข้าทำงาน ใ้แก่หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ บริษัท ห้างร้าน ฯลฯ	☐
33. สถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ	☐
34. สมาคมหรือกลุ่มวิชาชีพ	☐
35. เอกชนผู้ให้ทรัพย์สินแก่มหาวิทยาลัย โดยมีเงื่อนไข กำกับมา	☐
ระบบเป้าหมายของมหาวิทยาลัย (Output) : รายการต่อไปนี้ เป็นเป้าหมายของมหาวิทยาลัย โปรดพิจารณาถึง การเน้นความ สำคัญของแต่ละ เป้าหมายที่ปฏิบัติในสถาบันของท่านในปัจจุบัน ว่า มีมากน้อยเพียงใด	
36. ศักยภาพ	☐
37. บัณฑิต	☐
38. นักศึกษา	☐

- 10 = เมื่อท่านเห็นว่าสำคัญมากที่สุด และลดหลั่นลงมาเป็น 9 8 7 6
5 4 3 2 และ 1
1 = เมื่อท่านเห็นว่าสำคัญน้อยที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของมหาวิทยาลัยรามคำแหง	สำคัญมากที่สุด สำคัญน้อยที่สุด 10 —————> 1
39. สวัสดิการอาจารย์	☐
40. สวัสดิการบุคลากรอื่น ๆ	☐
41. การบริการสังคมและชุมชน	☐
42. การวิจัย	☐
43. งานตำรา	☐
44. การทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	☐
45. อาชีพสำหรับบัณฑิต	☐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล อธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ อนันต์ เกตุวงศ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. รองศาสตราจารย์ สุขุม นวลสกุล อธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อชาวอำรุง อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. รองศาสตราจารย์ พิณ รื่นเรือง อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ จรรย์มานนท์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางรสสุคนธ์ พหลเทพ เกิดวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2495 ที่จังหวัดสมุทรปราการ จบปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พิษณุโลก) ปีการศึกษา 2517 และได้เข้าศึกษาต่อในภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2524 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งอาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย